

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1763/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-251/23-E

Název	Základní škola Lanškroun, nám. A. Jiráska 140
Sídlo	nám. A. Jiráska 140, Lanškroun-Vnitřní Město, 563 01 Lanškroun
E-mail	reditelka@zslanskroun.cz
IČO	70 846 944
Identifikátor	600 024 733
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Minářová, MBA
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	nám. A. Jiráska 140, Lanškroun Dobrovského 63, Lanškroun Olbrachtova 206, Lanškroun
Inspekční činnost na místě	22. až 24. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Lanškroun, nám. A. Jiráka 140 (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. V roce 2019 došlo ke sloučení se speciální základní školou v Olbrachtově ulici. V současné době vzdělává děti předškolního věku a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – s mentálním postižením, s poruchami učení, chování a narušenou komunikační schopností. Děti a žáci školy jsou z celého regionu, okolních obcí a měst.

Výuka je realizována podle školních vzdělávacích programů v oboru vzdělání *základní škola* a v oboru vzdělání *základní škola speciální* včetně přípravného stupně základní školy speciální. K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo celkem 142 dětí a žáků, tj. 25 žáků ve dvou přípravných třídách, 5 dětí v rámci přípravného stupně a 112 žáků v základní škole a speciální základní škole. Osm žáků speciální školy má povoleno krajským úřadem pokračovat v základním vzdělávání do dvacátého šestého roku věku. Třídy jsou s ohledem na vzdělávací programy a stupeň podpůrných opatření tvořeny z žáků více ročníků. K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 13 žáků podle individuálního vzdělávacího programu.

Škola zajišťuje logopedickou péči svým žákům, v rámci doplňkové činnosti ji poskytuje žákům z jiných škol a zájemcům z řad veřejnosti.

Zájmové vzdělávání navštěvovalo k termínu inspekce v šesti odděleních školní družiny 62 účastníků. Od úplaty ze zájmového vzdělávání bylo osvobozeno 18 žáků. Stravování žáků, dětí a zaměstnanců školy je zajištěno v městské školní jídelně a ve školní jídelně – výdejně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy funkci vykonává od roku 1998, při své práci využívá své bohaté zkušenosti z pedagogické praxe. Prokazuje velmi dobré manažerské dovednosti, úspěšně zvládla sloučení dvou speciálních škol (2019). Podařilo se jí zavést přesná pravidla komunikace se zákonnými zástupci žáků, přenosu informací a organizace režimu zejména v budově v Olbrachtově ulici, celkově zvýšit a sjednotit úroveň vzdělávání ve škole jako celku. Reálně stanovené koncepční záměry rozvoje školy a strategie řízení vytvářela ředitelka ve spolupráci s nimi a ostatními pedagogy, kteří se se záměry ztotožňují a aktivně se podílí na jejich realizaci. Ředitelka školy jmenovala pro každou budovu svou zástupkyni a udělila každé potřebné kompetence a povinnosti z oblasti řízení jednotlivých odloučených pracovišť. V průběhu inspekční činnosti byly formálně upraveny některé dokumenty. Jednou za dva roky ředitelka školy provádí analýzu školního prostředí s cílem odhalit silné a slabé stránky školy, z výsledků pak vychází při plánování dalšího rozvoje školy. Kontrolní a hospitační činnost provádějí všechny zástupkyně a sama ředitelka vícekrát ročně, učitelé realizují vzájemné hospitace podle časových možností a zájmu, které považují za přínosné a smysluplné. Pro kvalitativní posun vzdělávacího procesu vytváří ředitelka plán dalšího vzdělávání pedagogů s ohledem na potřeby školy, nabídku vzdělávacích institucí a zájem jednotlivých pedagogů. Přínos dalšího vzdělávání pak operativně ověřuje v rámci hospitací nebo společnými rozhovory s pedagogy. Průběžně se vzdělává také ředitelka, která od poslední inspekční činnosti dokončila rozšiřující studium zaměřené na management školy. Získané dovednosti a znalosti účelně přenáší do praxe.

Výrazně se navýšil počet pedagogických pracovníků (30 učitelů, 23 asistentů pedagoga, šest vychovatelek). Školní poradenské pracoviště vede kvalifikovaná výchovná poradkyně, další kompetence jsou účelně rozděleny mezi školní metodičku prevence (ředitelka) a zástupkyně

ředitelky. Dobře fungující úzká spolupráce školy se školskými poradenskými zařízeními, OSPOD a dalšími organizacemi napomáhá účelně ovlivňovat výchovně-vzdělávací procesy. Vzájemná, dobře fungující spolupráce všech členů poradenského pracoviště, umožňuje zachycovat rizikové projevy chování žáků již v jeho počátku a přijímat účinná opatření. Reálně nastavená pravidla zajišťují bezpečné prostředí pro vzdělávací proces.

Ředitelce školy se podařilo úspěšně zkvalitnit materiální vybavení učeben (zejména v budově školy v Olbrachtově ulici) a také vybavení školy didaktickou technikou, z 15 učeben je jich 13 vybavených interaktivní tabulí. Třídy jsou vybaveny didaktickými a kompenzačními pomůckami, hračkami pro děti, volně přístupným učebním materiálem a dalšími pomůckami pozitivně ovlivňujícími jejich učení. Nábytek ve školní jídelně-výdejně je značně opotřebovaný. Šest oddělení školní družiny je součástí kmenových tříd, které jsou uzpůsobeny i pro jejich činnost. K zájmovému vzdělávání jsou účelně využívány všechny prostory školy včetně venkovních.

Ředitelka vyvíjí zvýšené úsilí o zapojení školy do různých projektů a grantů, aby zajistila finanční prostředky i z jiných zdrojů, např. *Šablony OP JAK* využité k dalšímu vzdělávání pedagogů na téma *Inovativní vzdělávání dětí Ukaž mi*. S cílem podporovat zdravý životní styl žáků je škola opakovaně zapojena do projektu *Mléko a ovoce do škol*. Na podporu aktivního pohybového zapojení žáků do sportovních her získala škola od města dotaci, od kraje obdržela finanční prostředky na dlouhodobě fungující a přínosnou spolupráci se zahraničními regiony (Polsko).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka měla několik společných rysů (velmi vstřícný a empatický přístup všech pedagogických pracovníků, skvělá spolupráce učitelů a asistentů pedagoga). Ve vyučovacích hodinách, kde byl určen druhý pedagogický pracovník, velmi dobře fungovala tandemová výuka, což pomáhalo vytvářet pohodovou a bezpečnou atmosféru pro učení žáků. V úvodu každé hodiny byl jasně stanoven cíl, kterého se ve většině hodin podařilo dosáhnout. K jeho naplnění volili pedagogové vhodné metody a formy, které účelně střídali tak, aby žáci neztratili motivaci a chuť k učení. S tím záměrem byly zařazovány potřebné pohybové a relaxační aktivity. Práci ve sledovaných hodinách střídaly činnosti ve skupině s individualizovanou prací i z důvodu složitého spojení několika ročníků a žáků vzdělávajících se podle různých vzdělávacích programů. To klade vysoké nároky na přípravu pedagogů a jejich osobní nasazení do výuky. Učitelé účelně využívali digitální techniku s vlastními uloženými zdroji, vedli žáky k jejímu efektivnímu použití při samostatné práci. Dobře střídali moderní technologie s pracovními listy a učebnicemi. Výuka byla často propojována s konkrétními příklady z praktického života, čímž byli žáci většinou schopni s různou mírou dopomoci nalézt správné řešení nebo si učivo upevnit.

Střídání činností s dokončeným výsledkem umožnilo žákům zažít úspěch, což někteří radostně vyjadřovali. Všichni přítomní žáci pracovali se zájmem o nabízené činnosti, většina z nich prokazovala míru osvojených vědomostí a dovedností v souladu s očekávanými výstupy daného předmětu a s ohledem na jejich vzdělávací možnosti. K efektivitě průběhu vzdělávání přispívalo využívání kompenzačních či reedukačních pomůcek a názorných materiálů, které dopomáhaly procvičování a osvojování učiva, vizuální podpoře probíraných témat. V průběhu nebo v závěru hodin pedagogičtí pracovníci vždy věnovali potřebný prostor a čas získání zpětné vazby o pochopení učiva žáky. Ve všech sledovaných hodinách žáci uměli vyjádřit, i když různými odlišnými formami (grafickými, zřakovými), vlastní pocity z učení a sebereflexi.

Sledovaná výuka v přípravných třídách podporovala žáky zejména v sociálně emocionálním rozvoji při společných činnostech. Střídáním aktivit pedagogičtí pracovníci zajistili stálou pozornost žáků a vhodnou motivací udržovaly jejich zájem o učení. Převažovala frontální forma výuky se samostatnou prací bez rozlišení náročnosti zadaných úkolů, kdy se projevovaly individuální schopnosti a dovednosti žáků. V realizovaných činnostech nebyla patrná individualizace úkolů s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Záznamy o jejich pokroku byly stručné a nezahrnovaly plánované individuální činnosti s cílem rozvíjet dílčí potřebné kompetence jednotlivých žáků. V obou třídách panovala přátelská a vstřícná atmosféra, účinnost využitých metod podporovala velmi dobrá souhra pedagogických pracovníků s asistentkami pedagoga a jejich empatický přístup k žákům. Ti dodržovali nastavená pravidla a zároveň se bez ostychu dotazovali při nejasnostech. Pozitivní ve sledované výuce bylo, že pedagogičtí pracovníci nepředkládaly žákům hotové poznatky, naopak vytvářely podmínky pro samostatné hledání řešení a ověření si správnosti výsledku. Přínosem pro žáky v přípravných třídách byl v závěru hodiny prostor pro vlastní zhodnocení výkonu a vyjádření pocitu z učení, odpovídající formou jejich věku.

Zájmové vzdělávání realizované ve školní družině vhodně navazovalo na základní vzdělávání a podporovalo osobní rozvoj žáků. V některých odděleních dochází k propojování jeho obsahu s tematickým celoročním projektem, čímž jsou žáci úspěšně motivováni k průběžným aktivitám. Nabídka činností byla přizpůsobena individuálním zájmům a schopnostem žáků, jejich potřebě relaxace a aktuální pohybové aktivitě. Vychovatelky velmi dobře reagovaly na momentální fyzický i psychický stav žáků a ve spolupráci s asistenty pedagoga vhodně motivovaly žáky k nabízeným činnostem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola věnuje výsledkům vzdělávání stálou pozornost, jsou projednávány a konkrétně hodnoceny nejen v rámci pedagogických rad, ale i průběžným předáváním informací mezi pedagogickými pracovníky. Způsoby interního ověřování dosažených výsledků jsou voleny s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáků. Další opatření jsou přijímána i na základě hospitační činnosti vedení školy. K úpravě optimálního přístupu zejména k nejmladším dětem před nástupem k povinné školní docházce je vhodné konkrétněji rozpracovat průběžnou pedagogickou diagnostiku. Získané výsledky následně cíleně využívat při plánování a realizaci individualizované vzdělávací nabídky.

Ve školním roce 2022/2023 z celkového počtu 105 žáků školy prospělo 14 s vyznamenáním. I přes cílenou a soustavnou podporu školy se nepodařilo dosáhnout očekávaných výstupů vzdělávacích oborů třinácti žákům základní školy, ale především základní školy speciální. Někteří z nich pokračují v základním vzdělávání do dvacátého šestého roku věku. Žáci s vysokou mírou podpůrných opatření jsou hodnoceni slovně vzhledem k rozsahu a druhu zdravotního postižení, zejména se jedná o obor vzdělání základní škola speciální. Hodnoceny jsou především jejich individuální pokroky vzhledem k očekávaným výstupům daných vzdělávacích oborů.

Vykazovaná neomluvená absence (58 hodin) byla vyřešena. Žákům je věnována další individuální péče s cílem zlepšit jejich docházku, škola důsledně spolupracuje se zákonnými zástupci a s dalšími institucemi, např. OSPOD, lékaři, středisky výchovné péče. Udělená kázeňská opatření a pochvaly jsou v rovnováze, pedagogičtí pracovníci se snaží žáky průběžně pozitivně motivovat.

Úzkou spoluprací členů školního poradenského pracoviště je průběžně sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. Přesto

však došlo k nesprávnému postupu nastavení podpůrných opatření pro vzdělávání několika žáků osmého a devátého ročníku v dalším cizím jazyce. V průběhu inspekční činnosti škola započala realizaci postupných opatření k nápravě. Žákům s rizikem školního neúspěchu je nabízeno individuální doučování a další opatření podle efektivně nastavené strategie předcházení školního neúspěchu. V případě potřeby je nastavena zvýšená spolupráce s rodiči nebo doporučena externí pedagogicko-psychologická diagnostika. Efektivní je i pravidelná individuální logopedická péče školních logopedek, které se intenzivně věnují žákům s narušenou komunikační schopností. Příležitostí je plánovaně využívat podněty pro logopedickou péči těchto žáků i v průběhu vyučovacích hodin. Kvalitativně se zlepšila logopedická péče u žáků s těžšími formami mentálního postižení.

Škola poskytuje prospěšnou pomoc žákům a jejich rodičům v oblasti kariérového poradenství, především předáváním různých dokumentů s aktuálními vzdělávacími možnostmi ve středním vzdělávání, exkurzemi apod. Ve spolupráci s úřadem práce nabízí zjištění profesních dovedností pro výběr budoucího povolání. Žáci mají možnost získávat i praktické zkušenosti v rámci *TECHNOhrátek* nebo *Tranzitního programu*.

Mezi nejvýznamnějšími partnery školy patří zřizovatel, školská poradenská zařízení, OSPOD, kteří se svými kompetencemi podílí na řešení souvisejících oblastí činnosti školy. Kromě toho škola využívá i podpory dalších institucí přínosných pro vzdělávací rozvoj žáků, např. městská knihovna, Policie ČR, hasiči, environmentálně zaměřené organizace, kulturní, sportovní. Sociální zkušenosti žáci nabývají společenskými kontakty se seniory, pro které připravují kulturní programy. V rámci spolupráce s psím útlukem mají možnost pomáhat a vytvářet si pozitivní vztah ke zvířatům. Škola pro 15 žáků zajistila placené obědy.

Škola úspěšně a dlouhodobě spolupracuje s partnerskou školou v Polsku. Aktivním přístupem školy tak mají žáci možnost zažívat společné aktivity se svými vrstevníky, snažit se s nimi komunikovat a poznávat jiný národ. Spolupráce příznivě ovlivňuje i pedagogické pracovníky, kteří se obohacují např. o nové zkušenosti a kompetence v oblasti metod a forem práce v polském vzdělávacím systému podobného typu škol.

Závěry

Vývoj školy

- v souvislosti se sloučením se speciální školou v Olbrachtově ulici došlo k navýšení nejvyššího povoleného počtu žáků ve školní družině, obměnil se pedagogický sbor a navýšil se počet asistentů pedagoga a druhého pedagogického pracovníka pro tandemovou výuku
- výrazně se zlepšily materiální a prostorové podmínky (zejména v budově v Olbrachtově ulici došlo k celkové rekonstrukci), učebny byly vybaveny digitální technikou
- ředitelka školy si rozšířila vzdělání o manažerský obor a výchovná poradkyně dokončila specializační studium
- zvýšila se četnost a účelnost zařazování sebehodnocení žáků v závěru hodiny

Silné stránky

- dlouhodobě dobře fungující spolupráce se zahraniční školou stejného typu (Polsko) je přínosem pro vzdělávací proces a vytváření nových sociálních vazeb žáků školy (1.5)
- vstřícná, pozitivní atmosféra ve škole přispívá k zajištění pohodového a bezpečného prostředí ve škole (2.2)

- tandemová výuka ve třídách základní školy speciální a velmi dobrá spolupráce asistentek pedagoga s učiteli napříč všemi třídami, účelné využití didaktické techniky v průběhu sledované výuky samotnými žáky podporuje efektivitu jejich vzdělávání (4.2)
- zařazení logopedické péče do vzdělávání žáků s těžším postižením (6.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- v přípravné třídě chyběly konkrétní, plánované individuální činnosti s ohledem na pokrok jednotlivých žáků v jejich dílčích kompetencích (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit kontrolní činnost na formální náležitosti obsahu školního vzdělávacího programu (učebního plánu) a dokumentace žáků
- v logopedických třídách plánovaně využívat podněty pro logopedickou péči žáků i v průběhu vyučovacích hodin
- obnovit vybavení (nábytkem) školní jídelny – výdejny

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 17. 1. 2024
2. Dlouhodobý plán rozvoje školy ze dne 28. 12. 2023
3. Školní vzdělávací program „Kostka“– přípravná třída“ platný od 1. 9. 2016
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Kostka“ platný od 1. 9. 2021
5. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální „První krok“ pro přípravný stupeň ZŠS platný od 1. 9. 2019
6. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální „Kostka I“ (Díl I.) platný od 1. 9. 2019
7. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální „Kostka I“ (Díl II.) platný od 1. 9. 2019
8. Školní vzdělávací program pro školní družinu při ZŠ Lanškroun „BAREVNÝ DOMEČEK POZNÁNÍ“ platný pro školní rok 2023/2024
9. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2022

10. Vnitřní řád školní družiny, Č. j. 23/2022/ZSLA140/MIN, platný od 10. 1. 2022
11. Školní matrika, školní rok 2023/2024 (výběr)
12. Třídní knihy, školní rok 2023/2024 (výběr)
13. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2023/2024
14. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2023/2024 (výběr)
15. Rozvrh hodin jednotlivých tříd a učitelů, školní rok 2023/2024
16. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2023/2024
18. Výroční zpráva za školní rok 2022/2023
19. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-1442/18-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Rozsypalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

12. 2. 2024